

Soud: Nejvyšší soud
Datum rozhodnutí: 06/25/2018
Spisová značka: 8 Tdo 724/2018
ECLI: ECLI:CZ:NS:2018:8.TDO.724.2018.1
Typ rozhodnutí: USNESENÍ
Heslo: Hodnocení důkazů
Krádež
Podvod
Subsidiarita trestní represe
Úmysl

Dotčené předpisy: § 2 odst. 5,6 tr. ř.
§ 209 odst. 1,2,3 tr. zákoníku
§ 205 odst. 1,3 tr. zákoníku
§ 15 odst. 1 tr. zákoníku
§ 12 odst. 2 tr. zákoníku

Kategorie rozhodnutí: C
Podána ústavní stížnost

datum podání	spisová značka	soudce zpravodaj	výsledek	datum rozhodnutí
09/25/2018	I. ÚS 3216/18	JUDr. Tomáš Lichovník	odmítnuto	05/02/2019

8 Tdo 724/2018-34

USNESENÍ

Nejvyšší soud rozhodl v neveřejném zasedání konaném dne 25. 6. 2018 o dovolání obviněného **D. K.** proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 17. 1. 2018, sp. zn. 3 To 408/2017, jako odvolacího soudu v trestní věci vedené u Okresního soudu v Hodoníně pod sp. zn. 3 T 222/2016, t a k t o :

Podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. **se** dovolání obviněného **D. K.** **odmítá.**

O d ů v o d n ě n í :

I. Dosavadní průběh řízení

1. Rozsudkem Okresního soudu v Hodoníně ze dne 17. 10. 2017, sp. zn. 3 T 222/2016, byl obviněný **D. K.** uznán vinným přečinem podvodu podle § 209 odst. 1, 2, 3 tr. zákoníku a přečinem krádeže podle § 205 odst. 1, 3 tr. zákoníku, za což byl podle § 205 odst. 3, § 43 odst. 1 tr. zákoníku odsouzen k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání dvou let, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku zařazen do věznice s ostrahou. Podle § 228 odst. 1 tr. ř. byla obviněnému uložena povinnost uhradit poškozené **R. M.**, trvale bytem **U. V., K.**, částku 74 635 Kč jako náhradu způsobené škody. V dalším bylo rozhodnuto o vině a trestu spoluobviněného **M. B.**

2. Proti označenému rozsudku soudu prvního stupně podali obvinění **D. K.** i **M. B.** odvolání směřující proti všem jeho výrokům. Krajský soud v Brně usnesením ze dne 17. 1. 2018, sp. zn. 3 To 408/2017, podle § 256 tr. ř. obě odvolání jako nedůvodná zamítl.

3. Podle skutkových zjištění nalézacího soudu pod bodem 1) výroku o vině se obviněný **D. K.** přečinu podvodu podle § 209 odst. 1, 2, 3 tr. zákoníku dopustil tím, že v přesně nezjištěný den

koncem měsíce listopadu roku 2015 v K. navštívil v místě trvalého bydliště poškozenou R. M., kdy v úmyslu se na úkor poškozené obohatit ji nepravdivě informoval o tom, že v lesním porostu, který poškozená vlastní v katastrálním území k. ú. obce S.-M., stejně jako na lesních pozemcích jiných majitelů, došlo k polomům, že je s revírníkem Lesů České republiky, s. p., Lesní správy S., domluven na odstranění následků polomů, přičemž poškozené navrhl odkoupení poškozených stromů, které vytěží, a to za částku 10 000 Kč, poškozená zpočátku o tuto nabídku neprojevovala zájem, obviněný ji však přesvědčil, že není sama a těžba bude probíhat i na okolních pozemcích i u jiných majitelů, takže nakonec s nabídkou souhlasila a aniž by si skutečný stav lesa ověřila, dne 8. 12. 2015 v místě svého bydliště, poté co ji obviněný D. K. opětovně navštívil, v přesvědčení, že se jedná pouze o prodej poškozených stromů z polomu, poškozená podepsala kupní smlouvu mezi ní a M. B., která se v rozporu s ústní dohodou vztahovala na veškeré stromy (dřevo) nacházející se na jejích pozemcích p. č. ... o výměře 3518 m² a p. č. ... o výměře 4383 m², zapsaných na listu vlastnictví č. ... vše v k. ú. S., a dále plnou moc pro M. B. k oprávnění jednat za poškozenou s odborným lesním hospodářem a úřady, převzala dohodnutou částku ve výši 10 000 Kč, přičemž D. K. věděl, že na pozemcích poškozené k rozsáhlému polomu nedošlo, že kupní smlouva na rozdíl od ústní dohody se vztahuje na veškeré stromy na pozemcích a skutečná hodnota prodávaných a později vytěžených stromů je několikanásobně vyšší, čímž poškozené R. M. způsobil škodu ve výši nejméně 74 635 Kč, a uvedeného jednání se dopustil přesto, že byl rozsudkem Okresního soudu v Hodoníně sp. zn. 1 T 30/2013 ze dne 22. 5. 2013, který nabyl právní moci dne 3. 9. 2013 v návaznosti na usnesení Krajského soudu v Brně sp. zn. 8 To 255/2013 ze dne 3. 9. 2013, odsouzen mj. za zločin podvodu podle § 209 odst. 1, odst. 4 písm. d) tr. zákoníku k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 53 měsíců nepodmíněně se zařazením do věznice s ostrahou, přičemž z výkonu trestu byl podmíněně propuštěn dne 28. 5. 2014 se zkušební dobou do 28. 9. 2017.

4. Přečin krádeže podle § 205 odst. 1, 3 tr. zákoníku podle skutkových zjištění pod bodem 2) výroku o vině soudu prvního stupně obviněný D. K. (dále „obviněný“, popř. „dovolatel“) spáchal tím, že společně s obviněným M. B. po předchozí vzájemné domluvě v přesně nezjištěné době, pravděpodobně však od 26. 12. 2015 do 11. 1. 2016, ve S.-M., okres H., provedli ve smíšeném lesním porostu v k. ú. S., bez vědomí vlastníků lesních pozemků a bez řádného povolení Městského úřadu K., odboru životního prostředí a územního plánování, neoprávněnou těžbu stromů v rozporu s § 33 zákona č. 289/1995 Sb., lesní zákon, na pozemcích blíže specifikovaných v tzv. skutkové větě rozsudku soudu prvního stupně, vytěžené stromy odcizili a tímto jednáním způsobili jmenovaným poškozeným škodu v celkové výši 64 468 Kč.

II. Dovolání a vyjádření k němu

5. Proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne ze dne 17. 1. 2018, sp. zn. 3 To 408/2017, podal obviněný prostřednictvím obhájce v zákonné lhůtě dovolání v rozsahu odpovídajícím výroku o vině, trestu i náhradě škody. Odkázal na dovolací důvod uvedený v ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. a namítl, že rozsudek nalézacího soudu i usnesení odvolacího soudu spočívají na nesprávném právním posouzení obou skutků.

6. Ohledně skutku pod bodem 1) obviněný konkrétně vytkl, že sama poškozená vypověděla, že kupní smlouvu ze dne 8. 12. 2015 uzavřela dobrovolně a svobodně, bez jakéhokoliv nátlaku a soudy obou stupňů neměly uvěřit poškozené, pokud uváděla další skutečnosti. Podle obviněného nedošlo k uvedení poškozené v omyl, což vyplývá ze samotného obsahu této smlouvy, k čemuž podotkl, že tato smlouva dosud nebyla zrušena. Obviněný měl za to, že se nejedná o trestný čin, nýbrž výlučně o případný občanskoprávní nárok poškozené. V tomto smyslu odkázal na právní názor uvedený v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 3. 2013, sp. zn. 11 Tdo 1121/2012-I., podle něhož nelze trestní represí proti jednomu z účastníků občanskoprávního vztahu nahrazovat nezbytnou míru opatrnosti druhého účastníka při ochraně jeho soukromých práv a nahrazovat instituty jiných právních odvětví, které jsou určeny k ochraně těchto práv. Obviněný zdůraznil, že poškozená nebyla před uzavřením kupní smlouvy ovlivněna jeho působením ve formě podání

nepravdivých informací nebo zamlčení podstatných informací (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 1. 2015, sp. zn. 8 Tdo 1641/2014). Poškozená pak mohla využít institutů občanského práva, jimiž se mohla domáhat zrušení smlouvy, náhrady škody či mohla využít ustanovení § 1793 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. z.“), které upravuje neúměrné zkrácení. Obviněný měl za to, že skutek není trestným činem, a proto navrhl, aby byl zproštěn obžaloby z důvodu uvedeného v § 226 písm. b) tr. ř.

7. Ve vztahu ke skutku pod bodem 2) obviněný tvrdil, že nebyla prokázána subjektivní stránka, tedy úmysl. Ačkoliv soud prvního stupně naznal, že jednal minimálně v úmyslu nepřímém, neboť věděl, potažmo musel být alespoň srozuměn s tím, že svým jednáním způsobí škodu na lesních pozemcích při absenci souhlasu vlastníků předmětných pozemků, obviněný měl za to, že nebyla vyvrácena jeho obhajoba, že není osobou, která by měla příslušné znalosti a zkušenosti v oblasti vyměřování pozemků v terénu, navíc použil jednoduché zařízení k zaměření pozemku, tj. mobilní telefon, který vykazuje značnou toleranci, tedy nepřesnost v měření. Upozornil, že Lesy České republiky, s. p., které používají mnohem přesnější přístroje k zaměření pozemků, pracují s odchylkami měření. Přesnost měření je navíc závislá i na počasí. Dále upozornil, že poškozená obviněnému pozemek nepředala a ani blíže neoznačila, kde se nachází. Nebylo tedy prokázáno, že obviněný skutečně věděl, že provádí těžbu i na jiných pozemcích, než byly pozemky, na které měl uzavřenou kupní smlouvu s poškozenou R. M. Obviněný měl za to, že ve vztahu k tomuto skutku měl být zproštěn obžaloby z důvodu uvedeného v § 226 písm. a) tr. ř. K výroku o náhradě škody vytkl soudům obou stupňů, že nevzaly v úvahu, že k vykácení stromů vynaložil náklady.

8. Obviněný navrhl, aby dovolací soud napadené výroky zrušil a sám rozhodl tak, že jej zproští obžaloby podle § 226 písm. a) tr. ř., případně aby po zrušení napadeného rozhodnutí byla věc vrácena soudu prvního stupně k novému rozhodnutí. Obviněný rovněž navrhl, aby dovolací soud ve smyslu § 265o tr. ř. rozhodl o přerušení výkonu trestu z důvodu očekávaného narození jeho dítěte.

9. Státní zástupkyně Nejvyššího státního zastupitelství (dále jen „státní zástupkyně“) ve vyjádření k dovolání obviněného ve vztahu k uplatněné dovolací argumentaci k bodu 1) výroku o vině připomněla, že obviněný byl uznán vinným jednáním, jehož podstata spočívala v tom, že poškozenou opětovně navštívil v jejím bydlišti a nepravdivě ji informoval o zjištěných polomech na jejích lesních pozemcích, které vlastnila v dotčeném katastrálním území, a o tom, že se tak stalo i na lesních pozemcích jiných majitelů s tím, že je s revírníkem příslušné Lesní správy dohodnut na odstranění následků těchto polomů, a v této souvislosti jí navrhnul odkoupení takto poškozených stromů a jejich vytěžení za částku 10 000 Kč, když s tímto návrhem nakonec souhlasila a aniž by se o skutečném stavu svých lesních pozemků přesvědčila v takto nabytém domnění, že se předmětem kupní smlouvy stanou pouze poškozené stromy z polomů, tuto podepsala a dohodnutou částku ke své tam vyčíslené škodě inkasovala od dovolatele, který věděl, že na jejích pozemcích k rozsáhlému polomu nedošlo a že se kupní smlouva vztahuje na veškeré a nikoliv jen na poškozené stromy na jejích lesních pozemcích a dále že skutečná hodnota takto vytěžených stromů je několikanásobně větší, než byla za popsaných skutkových okolností dohodnutá jejich kupní cena. Poškozená tedy byla uvedena v omyl o stavu svých lesních pozemků v důsledku utrpených polomů, jakož i o způsobu, jakým tento stav bude po stránce obsahu příslušné občanskoprávní smlouvy řešen a pod vlivem takto navozené mylné představy v uvedených směrech se rozhodla smlouvu podepsat. Jednalo se tak právě o situaci, srovnatelnou s případem podvodného jednání, řešeným v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 1. 2015, sp. zn. 8 Tdo 1641/2014, o které podle tohoto judikátu jde i tehdy, kdy si strana poškozená sice byla schopna ověřit skutečný stav rozhodných okolností svého právního jednání, avšak působením pachatele byla o nich nepravdivě informována a tedy uvedena v omyl a ovlivněna tak, že v takto navozeném stavu svého omylu učinila právní úkon ke své škodě.

10. Státní zástupkyně měla za to, že žádný z judikátů označených obviněným v dovolání nevyznívá v jeho prospěch, a stejně tak je tomu v souvislosti s jeho námitkou o platnosti a setrvalé právní účinnosti předmětné kupní smlouvy, která byla ze strany poškozené uzavřena svobodně a bez nátlaku a doposud nedošlo k jejímu zrušení. Upozornila, že ani existence právního úkonu, který je podle mimotrestních právních norem platný, bez dalšího neznamená okolnost vylučující protiprávnost v trestním právu. V posuzovaném případě nejde jen o pouhý civilněprávní spor dvou stran soukromoprávního vztahu, ačkoliv jeho skutkové okolnosti navenek vykazovaly formu legálního právního úkonu. Trestněprávní rozměr mu však bylo nutno přičítat právě pro způsob, jakým ze strany jednoho z jeho účastníků došlo k překročení jeho výchozího soukromoprávního rámce a jakým byly naplněny podmínky pro vyvození jeho trestní odpovědnosti za trestný čin.

11. K důvodnosti námítky obviněné ohledně výroku o náhradě škody uvedla, že této nelze přisvědčit, neboť z hlediska právního posouzení skutku obviněného a stanovení výše způsobené škody jsou tyto náklady obviněného nevýznamné. Pro stanovení výše škody je totiž relevantní toliko škoda způsobená na majetku poškozené, nikoliv obohacení obviněného, jímž se rozumí neoprávněné rozmnožení majetku pachatele, které se nemusí shodovat se škodou.

12. Ve vztahu k námitkám obviněného ohledně skutku pod bodem 2) státní zástupkyně zdůraznila, že byť byla uplatněna hmotněprávní námitka absentujícího úmyslného zavinění ve smyslu § 15 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku, není v daném případě podložena odpovídající argumentací na podkladě toho skutkového stavu věci, který vzaly soudy v uvedeném směru za rozhodný, ale je odůvodněna poukazem na uplatněnou obhajobu bez ohledu na opatřený důkazní stav věci, vedoucí soudy ke shodnému závěru o jejím vyvrácení. V namítaném směru odkázala na tomu odpovídající pasáže rozhodnutí soudů obou stupňů s tím, že dovolatel společně s obviněným M. B. provedli za skutkových okolností této části výroku o vině neoprávněnou těžbu lesních pozemků bez vědomí jejich vlastníků, dále bez řádného úředního povolení příslušného odboru životního prostředí, a to aniž by jim v uvedeném směru přislíbil být nápomocen lesní hospodář M. P., který s nimi postup předcházející povolení těžby lesních pozemků toliko předjednal a následně jim vyznačil tzv. probírku u stromů, způsobilých k vytěžení, aniž by připadala do úvahy tzv. těžba mýtní, a to pouze z toho důvodu, aby nemusel jezdit znovu do lesa po vydání povolení k těžbě. To vše pak bez jeho zkoumání, jaké je přesné vytýčení toho kterého vytěžovaného lesního pozemku, když tak postupoval na pozemku, který mu sami obvinění ukázali. Za stavu, že došlo k neoprávněnému vytěžení lesních pozemků pěti vlastníků, které sousedily s lesním pozemkem poškozené R. M., o kterém věděli, že je vykolíkován, jim nemohly soudy přisvědčit v obhajobě, že se při vykácení sousedních pozemků zmýlili z důvodu špatného zaměření předmětné těžební oblasti, pokud k němu používali tak nepřesnou navigaci, kterou měli k dispozici na dovolatelově mobilním telefonu, a dále za stavu, že vykáceli podstatně širší oblast, než jim byla ze strany jmenovaného lesního hospodáře barevně označena.

13. Státní zástupkyně tedy souhlasila, že na danou situaci lze použít judikát rozhodnutí Nejvyššího soudu pod sp. zn. 5 Tdo 676/2015, byť na jeho právní závěry obviněný odkázal pouze na svoji obranu. Jestliže oba soudy vyhodnotily (nejen) jeho jednání pod bodem 2) výroku o vině za splněných podmínek § 15 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku, pak jejich závěry neodporují výše označenému judikátu, ze kterého vyplývá, že pro zavinění ve formě eventuálního úmyslu mimo jiné zcela postačí, pokud si je pachatel alespoň v základních rysech vědom podstatných okolností, které ve svém souhrnu směřují ke vzniku protiprávního následku, jsou způsobilé ho přivodit a pachatel je smířen s jeho vznikem.

14. Státní zástupkyně navrhla, aby Nejvyšší soud dovolání obviněného podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl jako zjevně neopodstatněné.

III. Přípustnost dovolání

15. Nejvyšší soud jako soud dovolací zjistil, že dovolání je podle § 265a tr. ř. přípustné, že je podala včas oprávněná osoba a že splňuje náležitosti obsahu dovolání ve smyslu § 265f odst. 1 tr. ř. Shledal však, že dovolání je zjevně neopodstatněné.

IV. Důvodnost dovolání

16. Podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. lze dovolání podat, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení. Výklad tohoto ustanovení v kontextu dalších důvodů dovolání obsažených v ustanovení § 265b tr. ř. standardně vychází z úvahy, že dovolání je opravným prostředkem mimořádným a odpovídají tomu i zákonem stanovené podmínky rozhodování o něm. Dovolání je zákonem určeno k nápravě procesních právních vad rozhodnutí vymezených v § 265a tr. ř., není (a ani nemůže být) další instancí přezkoumávající skutkový stav v celé šíři. Procesněprávní úprava řízení před soudem prvního stupně a posléze před soudem odvolacím poskytuje dostatečný prostor k tomu, aby se skutkovou stránkou věci nemusel (a vzhledem k právní úpravě rozhodování o dovolání ani neměl) zabývat Nejvyšší soud v řízení o dovolání.

17. V mezích uplatněného dovolacího důvodu lze namítat, že skutek, jak byl soudem zjištěn, byl nesprávně právně kvalifikován jako trestný čin, ačkoliv o trestný čin nejde, nebo jde o jiný trestný čin, než kterým byl obviněný uznán vinným. Na podkladě tohoto dovolacího důvodu nelze přezkoumávat a hodnotit správnost a úplnost skutkových zjištění, na nichž je napadené rozhodnutí založeno, ani prověřovat úplnost provedeního dokazování a správnost hodnocení důkazů ve smyslu ustanovení § 2 odst. 5, 6 tr. ř., poněvadž tato činnost soudu spočívá v aplikaci ustanovení procesních, nikoliv hmotněprávních. Proto je též dovolací soud vázán skutkovými zjištěními soudu prvního stupně, eventuálně soudu odvolacího, a těmito soudy zjištěný skutkový stav je pro něj východiskem pro posouzení skutku z hlediska hmotného práva. Vedle vad, které se týkají právního posouzení skutku, lze vytýkat též „jiné nesprávné hmotněprávní posouzení“. Rozumí se jím zhodnocení otázky, která nespočívá přímo v právní kvalifikaci skutku, ale v právním posouzení jiné skutkové okolnosti mající význam z hlediska hmotného práva. Současně také platí, že obsah konkrétně uplatněných námitek, o něž se opírá existence určitého dovolacího důvodu, musí věcně odpovídat zákonnému vymezení takového dovolacího důvodu podle § 265b tr. ř., nestačí jen formální odkaz na příslušné ustanovení obsahující některý z dovolacích důvodů.

18. Ačkoliv je Nejvyšší soud vázán skutkovými zjištěními soudů nižších stupňů, připouští, že se zásada, s níž jako dovolací soud přistupuje k hodnocení skutkových námitek, nemusí uplatnit bezvýhradně, a to v případě zjištění, že nesprávná realizace důkazního řízení má za následek porušení základních práv a svobod ve smyslu dotčení zásadních požadavků spravedlivého procesu. Podle ustálené judikatury Ústavního soudu se rozhodování o mimořádném opravném prostředku nemůže ocitnout mimo rámec ochrany základních práv jednotlivce a tato ústavně garantovaná práva musí být respektována (a chráněna) též v řízení o všech opravných prostředcích (k tomu viz např. nálezy Ústavního soudu ze dne 25. 4. 2004, sp. zn. I. ÚS 125/04, ze dne 18. 8. 2004, sp. zn. I. ÚS 55/04, ze dne 31. 3. 2005, sp. zn. I. ÚS 554/04, stanovisko pléna ze dne 4. 3. 2014, sp. zn. Pl. ÚS-st. 38/14). Ústavní soud vymezil taktéž zobecňující podmínky, za jejichž splnění má nesprávná realizace důkazního řízení za následek porušení základních práv a svobod ve smyslu dotčení postulátů spravedlivého procesu. Podle Ústavního soudu tak lze vyčlenit případy důkazů opomenutých, případy důkazů získaných, a tudíž posléze i použitých v rozporu s procesními předpisy a konečně případy svévolného hodnocení důkazů provedeního bez jakéhokoliv akceptovatelného racionálního logického základu (k tomu např. nálezy Ústavního soudu ze dne 18. 11. 2004, sp. zn. III. ÚS 177/04, ze dne 30. 6. 2004, sp. zn. IV. ÚS 570/03, aj.).

19. Dovolací soud dále konstatuje, že v projednávané věci není dán žádný, už vůbec ne extrémní rozpor mezi skutkovými zjištěními soudů a provedenými důkazy. Z rozhodnutí nalézacího soudu

(str. 8 až 10 rozsudku), s nímž se soud odvolací ztotožnil, vyplývá přesvědčivý vztah mezi učiněnými skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů. Je zjevné, že soud postupoval při hodnocení důkazů důsledně podle § 2 odst. 6 tr. ř. a učinil skutková zjištění, která řádně zdůvodnil. Důkazy hodnotil podle vnitřního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu a v odůvodnění rozhodnutí v souladu s požadavky § 125 odst. 1 tr. ř. vyložil, jak se vypořádal s obhajobou obviněného a proč jí neuvěřil. Není úkolem Nejvyššího soudu coby soudu dovolacího, aby jednotlivé důkazy znovu reprodukoval, rozebíral, porovnával a vyvozoval z nich vlastní skutkové závěry. Podstatné je, že soud nižšího stupně hodnotil provedené důkazy v souladu s jejich obsahem, že se nedopustil žádné deformace důkazů, že ani jinak nevybočil z mezí volného hodnocení důkazů a že své hodnotící závěry jasně a logicky vysvětlil. Pro úplnost lze nicméně doplnit, že obviněný je z jednání popsaného ve skutkové větě výroku o vině pod bodem 1) usvědčován výpovědí poškozené R. M. a výpovědí svědka M. P. ve spojení s listinnými důkazy, a to především kupní smlouvou a plnou mocí (č. listu 41, 42), a z jednání pod bodem 2) výpovědí svědka M. P. a především listinnými důkazy, a to zejména sdělením o provedení neoprávněné těžby (č. listu 2 až 14), odborným vyjádřením k hodnotě odcizeného dříví (č. listu 15), mapou vytěženého lesního porostu (č. listu 20), protokolem o ohledání místa činu, včetně náčrtku a fotodokumentace (č. listu 22, 33), zprávou Městského úřadu K. (č. listu 228), zprávou společnosti SAMSUNG Electronics Czech and Slovak, s. r. o. (č. listu 357), aj.

20. Nelze přisvědčit námitce, že v rámci skutku pod bodem 1) nedošlo k uvedení poškozené v omyl, a proto se nejedná o trestný čin. Pro úplnost je vhodné připomenout, že omyl je rozpor mezi představou a skutečností. Mýlící se osoba o rozhodné skutečnosti buď neví vůbec, nebo má o ní nesprávnou či nedostatečnou představu. O omyl půjde též tehdy, když podváděná osoba nemá o důležité okolnosti žádnou představu nebo se domnívá, že se nemá čeho obávat. Omyl se může týkat i skutečností, které teprve mají nastat, pachatel však musí o omylu jiného vědět již v době, kdy dochází k jeho obohacení. Pachatel uvede jinou osobu v omyl zpravidla aktivním jednáním, které má povahu určité lsti, když pachatel předstírá existenci určitých okolností, které jsou v rozporu se skutečným stavem věci. Uvedení v omyl může být spácháno konáním, opomenutím i konkludentním jednáním a může být realizováno nejen lstí, ale i pouhým poskytnutím nepravdivé informace. Nelze opomenout ani obviněným zmíněné usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 1. 2015, sp. zn. 8 Tdo 1641/2014, z něhož vyplývá, že o podvodné jednání jde i v případě, jestliže poškozený je schopen prověřit si skutečný stav rozhodných okolností, avšak je ovlivněn působením pachatele ve formě podání nepravdivých informací nebo zamlčení podstatných informací, takže si je v důsledku pachatelova jednání neověří buď vůbec, nebo tak neučiní včas.

21. Uvedl-li obviněný, že poškozená nebyla před uzavřením kupní smlouvy ovlivněna jeho působením ve formě podání nepravdivých informací nebo zamlčení podstatných informací, a že tedy nedošlo k uvedení poškozené v omyl, zakládá se taková námitka dovolatele na odlišných skutkových zjištěních, než jaká soudy učinily. Z provedeného dokazování, tedy především z výpovědi poškozené a kupní smlouvy však vyplynulo, že obviněný poškozenou nepravdivě informoval o zjištěných polomech na jejích lesních pozemcích a o tom, že se tak stalo i na pozemcích jiných majitelů s tím, že je dohodnut s revírníkem příslušné lesní správy na odstranění následků těchto polomů. Obviněný navíc s poškozenou jednal o vyčištění jejího lesa od polomů, avšak předložil jí a nechal ji podepsat kupní smlouvu, jejímž předmětem byly všechny stromy rostoucí na předmětných pozemcích. Na opodstatněnosti závěru, že se jednalo o podvodné jednání, nic nemění ani argument obviněného, že poškozená uzavřela smlouvu dobrovolně, svobodně a bez nátlaku. Podstatné totiž je, že poškozená smlouvu podepsala z důvodu mylných informací, které před podpisem smlouvy obdržela od obviněného. Právě takovéto uvedení v omyl, na jehož základě poškozená uzavřela s obviněným kupní smlouvu, naplňuje znak objektivní stránky přečinu podvodu podle § 209 tr. zákoníku, spočívající v tom, že pachatel jiného uvede v omyl, jeho omylu využije či zamlčí podstatné skutečnosti, v důsledku čehož tato osoba provede

majetkovou dispozici. Neobstojí ani upozornění dovolatele, že kupní smlouva uzavřená s poškozenou „nebyla dosud zrušena“. K otázce významu platnosti či neplatnosti právního jednání (dříve právního úkonu) při posuzování trestní odpovědnosti za trestný čin, jehož součástí objektivní stránky je určité právní jednání, se soudní praxe vyjádřila již opakovaně a zaujímá konstantní právní názor, že trestněprávně relevantní jednání je nutno posuzovat z hlediska jeho smyslu a obsahu, nikoli s ohledem na jeho případnou platnost podle norem jiného právního odvětví (srov. např. rozhodnutí publikované pod č. 36/2000 Sb. rozh. tr., usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 3. 2010, sp. zn. 7 Tdo 88/2010, nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 3. 2003, sp. zn. 5 Tdo 265/2003, aj.). Rozhodným v konkrétním případě je, že obviněný se vůči poškozené dopustil jednání podvodné povahy, jež spočívalo v uvedení poškozené v omyl, a to se záměrem obohatit se, a poškozená ovlivněna takovým působením obviněného, ve stavu svého omylu učinila majetkovou dispozici ke své škodě.

22. Ačkoliv výtku, že nedošlo k uvedení poškozené osoby v omyl, a tedy ani k naplnění objektivní stránky přečinu podvodu podle § 209 tr. zákoníku, lze formálně podřadit pod uplatněný dovolací důvod, je námitka v podobě uplatněné obviněným založena na jeho vlastním hodnocení provedených důkazů a vlastní verzi skutkového stavu věci, a je tedy čistou spekulací. Obviněný totiž nevznáší žádné konkrétní hmotněprávní námitky, ze kterých by měla vyplývat existence možného rozporu mezi skutkem zjištěným soudy nižších stupňů a jeho právním posouzením. Obviněný v rámci dovolání nenamítl, že popis skutku, jak je uveden ve skutkové větě rozsudku nalézacího soudu, není podřaditelný pod skutkovou podstatu trestného činu, jímž byl uznán vinným. Nejvyšší soud neshledal, že by se jednalo o případ extrémního nesouladu mezi skutkovými zjištěními soudů a provedenými důkazy.

23. Relevantně uplatnil obviněný námitku, kterou se prostřednictvím odkazu na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 3. 2013, sp. zn. 11 Tdo 1121/2012 domáhal uplatnění zásady subsidiarity trestní represe. V této souvislosti není od věci poznamenat, že trestným činem je podle trestního zákoníku takový protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v tomto zákoně (§ 13 odst. 1 tr. zákoníku). Zásadně tedy platí, že každý protiprávní čin, který vykazuje všechny znaky uvedené v trestním zákoníku, je trestným činem. Tento závěr je však v případě méně závažných trestných činů korigován uplatněním zásady subsidiarity trestní represe ve smyslu § 12 odst. 2 tr. zákoníku, podle níž trestní odpovědnost pachatele a trestněprávní důsledky s ní spojené lze uplatňovat jen v případech společensky škodlivých, ve kterých nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu. Společenská škodlivost činu není zákonným znakem trestného činu, neboť má význam jen jako jedno z hledisek pro uplatňování zásady subsidiarity trestní represe ve smyslu § 12 odst. 2 tr. zákoníku. Společenskou škodlivost nelze řešit v obecné poloze, ale je ji třeba zvažovat v konkrétním posuzovaném případě spáchaného méně závažného trestného činu, u něhož je nutné ji zhodnotit s ohledem na intenzitu naplnění kritérií vymezených v § 39 odst. 2 tr. zákoníku, a to ve vztahu ke konkrétním znakům zvažované skutkové podstaty trestného činu. Úvaha o tom, zda jde o čin, který není trestným činem pro nedostatek škodlivosti pro společnost, se zásadně uplatní v případech, ve kterých posuzovaný skutek z hlediska spodní hranice trestnosti neodpovídá běžně se vyskytujícím trestným činům dané skutkové podstaty (k tomu v podrobnostech stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 30. 1. 2013, sp. zn. Tpjn 301/2012, uveřejněné pod č. 26/2013 Sb. rozh. tr.).

24. Kritérium společenské škodlivosti je doplněno principem „*ultima ratio*“, z kterého vyplývá, že trestní právo má místo pouze tam, kde jiné prostředky z hlediska ochrany práv fyzických a právnických osob jsou vyčerpané, neúčinné nebo nevhodné (k tomu např. nálezy Ústavního soudu ze dne 25. 11. 2003, sp. zn. I. ÚS 558/01, ze dne 8. 11. 2001, sp. zn. IV. ÚS 564/2000, aj.). Při úvaze, zda s přihlédnutím k zjištěné společenské škodlivosti nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu, soud zvažuje zejména navazující právní úpravu odpovědnosti za

protiprávní čin v oblasti práva správního, občanského, obchodního apod., při zvážení přístupu, že ochrana právních statků má být v první řadě uplatňována prostředky těchto jiných právních odvětví, a teprve tam, kde je taková ochrana neúčinná a kde porušení chráněných vztahů naplňuje znaky konkrétní skutkové podstaty trestného činu, je namístě uplatňovat trestní odpovědnost.

25. Při posuzování otázky, zda skutek je či není trestným činem, je třeba postupovat tak, že orgán činný v trestním řízení nejprve provede potřebná zjištění o rozhodných skutkových okolnostech. Dále učiní závěr o tom, zda zjištěné skutkové okolnosti naplňují formální znaky trestného činu, a poté se případně, pokud to přichází v úvahu s ohledem na konkrétní okolnosti, které by mohly nasvědčovat tomu, že posuzovaný čin nedosahuje potřebné míry společenské škodlivosti z hlediska spodní hranice trestní odpovědnosti zvažovaného trestného činu, vypořádá s tím, zda lze uplatnit, s ohledem na zásadu subsidiarity trestní represe a z ní vyplývající princip „*ultima ratio*“, trestní odpovědnost pachatele (srov. § 12 odst. 2 tr. zákoníku). Trestní odpovědnost je vyloučena tehdy, lze-li uplatněním jiného druhu odpovědnosti dosáhnout splnění všech funkcí vyvození odpovědnosti, tj. splnění cíle reparačního a preventivního, a přitom funkce represivní není v daném případě nezbytná (srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 26. 7. 2012, sp. zn. III. ÚS 1148/09).

26. S ohledem uvedené je nutno zdůraznit, že v daném případě předpoklady trestněprávní odpovědnosti jednoznačně byly splněny, neboť u obviněného nebyly zjištěny žádné významné skutečnosti, které by vylučovaly použití trestní represe vůči jeho osobě, naopak lze konstatovat, že čin obviněného zásadním způsobem vybočil z rámce běžných občanskoprávních vztahů (popsaným skutkem naplnil všechny znaky skutkové podstaty úmyslného přečinu podvodu podle § 209 odst. 1, 3 tr. zákoníku), a proto bylo zcela důvodně užito prostředků trestněprávní represe. Jinak řečeno, s ohledem na okolnosti shora popsané se čin obviněného dostal, i přes jinak platné pojetí trestní represe jako *ultima ratio*, resp. subsidiaritu trestní represe, do oblasti trestního práva, protože obviněný jednal způsobem a za podmínek stanovených trestním zákoníkem tak, že jím spáchaný skutek mohl být posouzen jako trestný čin. Jednání obviněného, kterým od počátku směřoval ke svému obohacení, a to tím, že druhou stranu smluvního vztahu uvedl v omyl ohledně podstatných skutečností, které ovlivnily uzavření tohoto smluvního vztahu, a tím způsobil poškozené škodu ve výši nejméně 74 635 Kč, tedy škodu větší, se nikterak nevymyká běžně se vyskytujícím činům subsumovaným pod skutkovou podstatu trestného činu podvodu, a s ohledem na výši škody, kterou obviněný na cizím majetku způsobil, jakož i s ohledem na to, že se daného činu dopustil i přesto, že byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán, naplnilo kvalifikovanou skutkovou podstatu trestného činu podvodu (§ 209 odst. 1, 2, 3 tr. zákoníku).

27. Odkaz na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 3. 2013, sp. zn. 11 Tdo 1121/2012, je nepřipadný, poněvadž se týká naprosto odlišných skutkových okolností. Je zcela zásadní rozdíl mezi situací, kdy osoba pro účely získání úvěru uvede v omyl banku (jejímž předmětem činnosti je poskytování úvěrů, a která by proto měla být obzvláště obezřetná při hodnocení zájemců o úvěr), a situací, kdy obviněný při uzavírání kupní smlouvy s fyzickou osobou uvede nepravdivé informace, včetně toho, že má celou věc domluvenou s revírníkem příslušné lesní správy, čímž získal důvěru poškozené. Za dané situace Nejvyšší soud neshledal podmínky pro aplikaci ustanovení § 12 odst. 2 tr. zákoníku, když se neztotožnil s argumentací obviněného, že jeho jednání nemělo podléhat trestní represí, neboť se jednalo o jednání jež je třeba řešit primárně cestou civilního práva.

28. Obviněný dále namítal, že ve vztahu k jednání pod bodem 2) nebyla prokázána subjektivní stránka přečinu krádeže podle § 205 odst. 1, 3 tr. zákoníku, a to ve formě eventuálního úmyslu.

29. U přečinu krádeže podle § 205 odst. 1, 3 tr. zákoníku se po subjektivní stránce vyžaduje

zavinění úmyslné, které musí zahrnovat všechny znaky objektivní stránky trestného činu, tj. jednání, následek i příčinný vztah mezi jednáním a následkem. Trestný čin je spáchán úmyslně, jestliže pachatel chtěl způsobem v trestním zákoně uvedeném porušit nebo ohrozit zájem chráněný tímto zákonem [§ 15 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku], nebo věděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, a pro případ, že je způsobí, byl s tím srozuměn [§ 15 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku]. Zavinění je vybudováno na složce vědění (intelektuální), která zahrnuje vnímání pachatele, tj. odraz předmětů, jevů a procesů ve smyslových orgánech člověka, jakož i představu předmětů a jevů, které pachatel vnímal dříve, nebo ke kterým dospěl svým úsudkem na základě znalostí a zkušeností, a na složce vůle zahrnující především chtění nebo srozumění, tj. v podstatě rozhodnutí jednat určitým způsobem se znalostí podstaty věci. Jestliže pachatel rozhodné skutečnosti nechce ani s nimi není srozuměn, není tu žádný volní vztah. Jak složka vědění, tak i složka volní nemusí zcela přesně odpovídat objektivní realitě, nemusí vždy zcela přesně odrážet skutečnosti příslušnými ustanoveními zvláštní části trestního zákona předpokládané a nemusí se vztahovat ke všem podrobnostem, které jsou pro daný čin charakteristické. Postačí, když skutečnosti spadající pod zákonné znaky skutkové podstaty uvedené ve zvláštní části trestního zákona jsou zahrnuty v představě pachatele alespoň v obecných rysech. V případě úmyslného zavinění je třeba konstatovat, že pro oba druhy úmyslu je společné, že intelektuální složka zahrnuje u pachatele představu rozhodných skutečností alespoň jako možných, rozdíl je v odstupňování volní složky. U přímého úmyslu pachatel přímo chtěl způsobit porušení nebo ohrožení zájmu chráněného trestním zákonem, u nepřímého úmyslu byl pro případ, že takový následek způsobí, s tímto srozuměn. Na srozumění pachatele, které vyjadřuje aktivní volní vztah ke způsobení následku relevantního pro trestní právo, je možno usuzovat z toho, že pachatel nepočítal s žádnou konkrétní okolností, která by mohla zabránit následku, který si pachatel představoval jako možný (k uvedené problematice subjektivní stránky viz ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní zákoník. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, str. 221, 222).

30. Dovolací soud se ztotožňuje s názory vyjádřenými v obviněném odkazovaném usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 6. 2015, sp. zn. 5 Tdo 676/2015, které však nelze vyložit v jeho prospěch. Ze závěrů označeného rozhodnutí vyplývá, že pro zavinění ve formě eventuálního úmyslu mimo jiné zcela postačí, pokud si je pachatel alespoň v základních rysech vědom podstatných okolností, které ve svém souhrnu směřují ke vzniku protiprávního následku, jsou způsobilé ho přivodit a pachatel je smířen s jeho vznikem. Závěr o úmyslu, popírá-li jej obviněný, lze učinit i z objektivních skutečností, např. z povahy činu a způsobu jeho provedení, avšak musí se tak stát po detailním dokazování a všestranné analýze jednání (srov. nález Ústavního soudu ze dne 15. 8. 2008, sp. zn. III. ÚS 1076/08). Závěr o tom, že pachatel jednal v nepřímém úmyslu, musí být opřen o konkrétně zjištěné skutečnosti. Nepřímý úmysl nelze v žádném případě jen předpokládat, nýbrž je nutno jej na základě zjištěných okolností prokázat.

31. Výhrada obviněného, že nebyla naplněna subjektivní stránka přečinu krádeže podle § 205 odst. 1, 3 tr. zákoníku, neboť nebylo možno dovodit jeho srozumění s tím, že svým jednáním způsobí škodu na cizích pozemcích při absenci souhlasu vlastníků předmětných pozemků, neobstojí právě pro existenci okolností objektivní povahy.

32. Nalézací soud dovodil nepřímý úmysl obviněného ze skutečnosti, že obviněnému muselo být zcela zřejmé, že GPS navigace v mobilním telefonu bude poskytovat pouze orientační údaje, jak vyplývá i ze sdělení společnosti SAMSUNG Electronics Czech and Slovak, s. r. o., podle níž civilní služba GPS počítá s přesností +/- 15 m. Sám obviněný v dovolání uvedl, že není osobou, která má příslušné znalosti a zkušenosti v oblasti vyměřování pozemků. Jako taková osoba si tedy obviněný musel být vědom toho, že jeho měření nemusí být přesné, a že může zasáhnout do pozemků jiných osob, než poškozené R. M. Obviněnému muselo být rovněž zřejmé, že se dopouští těžby neoprávněné, když neměl povolení k těžbě a když z jeho výpovědi vyplynulo, že

již v minulosti dostal pokutu za to, že neměl k těžbě povolení. Nepochybně si tedy musel být vědom toho, že k těžbě v lese potřebuje povolení od příslušného odboru životního prostředí. Z výpovědi svědka M. P., lesního hospodáře, pak vyplynulo, že obviněnému sprejem vyznačil stromy, které jsou způsobilé k vytěžení, přičemž se jednalo o cca 20 % z celkového množství stromů, přesto obviněný přistoupil k těžbě mýtní. Podle dovolacího soudu tak soudy nižších stupňů správně uzavřely, že u obviněného D. K. byla ve vztahu k jednání pod bodem 2) naplněna subjektivní stránka daného přečinu ve formě eventuálního úmyslu, když po detailním dokazování vyšlo najevo, že obviněný si musel být vědom podstatných okolností, které ve svém souhrnu směřovaly ke vzniku protiprávního následku, s jehož vznikem byl obviněný smířen.

33. Ačkoliv obviněný v dovolání zpochybnil správnost právního posouzení skutku pod bodem 2) jako přečinu krádeže podle § 205 odst. 1, 3 tr. zákoníku, a to na základě tvrzené absence znaku subjektivní stránky uvedeného přečinu, učinil tak na opět základě námitek skutkových, nikoliv hmotněprávních.

34. Neopodstatněná je rovněž námitka obviněného, že z hlediska výroku o povinnosti k náhradě škody soud nebral v úvahu skutečnost, že k vykácení stromů vynaložil náklady. Je třeba souhlasit s názorem státní zástupkyně, který uvedla ve svém vyjádření k dovolání obviněného, když pro právní posouzení skutku obviněného a stanovení výše škody jsou tyto náklady obviněného nevýznamné. Pro stanovení výše škody je relevantní toliko škoda způsobená na majetku poškozených, nikoliv obohacení obviněného, jímž se rozumí neoprávněné rozmnožení majetku pachatele, které se nemusí shodovat se škodou (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 3. 2003, sp. zn. 7 Tdo 1039/2002, ze dne 15. 2. 2012, sp. zn. 3 Tdo 151/2012, aj.).

35. Nejvyšší soud uzavírá, že dovolání obviněného bylo dílem podáno z jiného důvodu, než jaký činí dovolání přípustným ustanovení § 265b odst. 1 tr. ř. a dílem relevantně uplatněnou námitkou dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. naplněn nebyl. Dovolání obviněného je jako celek zjevně neopodstatněné, Nejvyšší soud ho proto podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl. Učinil tak v neveřejném zasedání za splnění podmínek § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř.

36. Nejvyšší soud nerozhodoval o návrhu obviněného na přerušování výkonu rozhodnutí, poněvadž obviněný není osobou oprávněnou k podání takového návrhu (což nevylučuje, aby k takovému postupu učinil podnět). Samosoudce soudu prvního stupně spis s příslušným návrhem nepředložil a předsedkyně senátu Nejvyššího soudu – též s ohledem na výsledek řízení o dovolání – důvody pro případný postup podle § 265o odst. 1 tr. ř. neshledala.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení není opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 25. 6. 2018

